

Маріупольський
державний
університет

**ІННОВАЦІЇ
В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, ШЛЯХИ ЗАГРОВАДЖЕННЯ У
ПРАКТИКУ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Київ - 2024

Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2024 року / за заг. ред. Ю.О.Демидова. Маріуполь: МДУ, 2024. 207 с.

Редакційна колегія:

- Голова** – Микола ТРОФИМЕНКО, ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;
- Заступник голови** – Олена БУЛАТОВА, перший проректор МДУ, доктор економічних наук, професор;
- Члени оргкомітету:**
- Юлія ДЕМИДОВА, завідувач кафедри дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Катерина КРУТІЙ, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Ольга ФУНТИКОВА, доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти;
 - Світлана МАКАРЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Оксана ПОПОВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти;
 - Вікторія ЯЙЛЕНКО, старший викладач кафедри дошкільної освіти;
 - Ірина ДЕСНОВА, в. о. завідувача кафедри практичної психології, кандидат педагогічних наук, доцент;
 - Оксана ГОЛЮК, завідувач кафедри педагогіки та освіти, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою психолого-педагогічного факультету
Маріупольського державного університету
(протокол № 10 від 28 березня 2024 року)

Статті публікуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2024

© Кафедра дошкільної освіти МДУ, 2024

4. Стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року «Освіта переможців». 2024. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Strateh.plan.diyalnosti.MON.do.2027.roku.pdf>.

5. Макаренко С. Роль університету, кафедри дошкільної освіти у поствоєнному відновленні дошкільної освіти регіону. Проблеми і перспективи поствоєнної розбудови України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми і перспективи поствоєнної розбудови України». м. Київ, 7-8 грудня 2023 р. / за заг. ред. М.В. Трофименка : Маріуп. держ. ун-т. Київ: МДУ, 2023. С. 201-203.

Нехаєва В.О.,

здобувачка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти,
освітня програма «Дошкільна освіта. Інклюзія»,
Маріупольський державний університет, м. Київ

Науковий керівник:

Крутій К.Л.,

д. пед. наук, професорка,
професорка кафедри дошкільної освіти,
Маріупольський державний університет, м. Київ

ШЛЯХИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасне суспільство відчуває потребу в креативних особистостях, які нестандартно мислять, виявляють творчу ініціативу, чутливість до проблем, знаходять оригінальні способи їх вирішення.

У Законі України «Про дошкільну освіту» [3], Базовому компоненті дошкільної освіти [1] визначено, що відродження суспільства України, його розвиток значною мірою залежить від творчості його членів, їхньої ініціативи, тих умов, що створюються для розвитку та реалізації потенціалу кожної особистості. Пошук шляхів та засобів розвитку обдарованості та здібностей, створення умов для актуалізації творчості кожного дошкільника є одним із пріоритетних завдань сучасної дошкільної освіти.

Актуальність проблеми полягає в тому, що в дітей дошкільного віку ще недостатньо розвинуто творчу уяву, тому що вона розвивається поступово, з накопиченням психічного досвіду. В той час як творча уява є підґрунтям творчої діяльності і передумовою успішності навчання в майбутньому. Тому наше дослідження має виявити рівень та можливі чинники розвитку творчої уяви в дітей дошкільного віку засобами цифрових технологій.

Дошкільний вік є найбільш сенситивним та активним періодом процесу розвитку творчої уяви, уява є постійним супутником дитячого розвитку й умовою існування в повсякденному житті [6].

Отже, однією з найважливіших задач закладу дошкільної освіти на сучасному етапі є забезпечення гармонійного розвитку дитини, що в свою чергу обов'язково передбачає формування та розвиток різних видів уяви в дітей [2].

Ефективним засобом розвитку творчих здібностей старших дошкільників є цифрові технології. На нашу думку, саме вони сприяють інтенсифікації освітнього процесу з дітьми старшого дошкільного віку, розвитку творчих здібностей, підвищенню їхньої мотивації до навчання, формуванню умінь і навичок оперувати та керувати інформацією, швидко приймати рішення, застосовувати набуті знання в ігровій діяльності.

Метою використання цифрових технологій в закладі дошкільної освіти є створення педагогами власних мультимедійні продуктів, користування Інтернет ресурсами, впровадження в освітній процес комп'ютерних програм, ігор, відео занять.

На думку К. Крутій, О. Голюк та інших дослідників, використання педагогами цифрових технологій в закладі дошкільної освіти дає змогу:

- передавати інформацію швидше, ніж при використанні традиційних засобів;
- підвищити ефективність сприйняття матеріалу за рахунок більшої кількості ілюстративних матеріалів;
- прискорити динаміку заняття, що сприяє ефективнішому засвоєнню матеріалу, розвитку пам'яті, уяви, творчих здібностей дітей;
- оптимізувати роботу з дітьми, які мають обмежені фізичні можливості [8].

Завдяки використанню цифрових технологій у дітей старшого дошкільного віку формуються: креативність; критичне мислення та здатність розв'язання проблем; комунікативні навички; здатність самонавчатися та адаптуватися до умов; навчання в інших культурах та суспільствах.

Роль цифрових технологій у розвитку творчих здібностей: цифрові технології надають дітям можливість задуматися та висловити свої творчі ідеї з використанням цифрових інструментів. Вони відкриваються перед дошкільниками безмежні можливості для самовираження та експериментування [7; 8]. Назвемо шляхи запровадження цифрових технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти.

Ігрові додатки та програми: різноманітні навчальні ігри допомагають розвивати логічне мислення, уяву та творчість.

Експерименти та дослідження: застосування цифрових технологій для вивчення природних явищ чи експериментів може розширити межі того, що доступно дошкільникам.

Творчість у мультимедіа: використання простих інструментів для малювання, анімації чи музичного створення дозволяє дітям виражати свою творчість у цифровому форматі [4].

Підтримка креативності через віддалені програми: мультимедійні програми дозволяють створювати художні твори та розвивати свої творчі навички в галузі мистецтва, музики та відео.

Віртуальні творчі заняття: організація онлайн-зустрічей, під час яких діти можуть разом творити, малювати або навіть створювати різні роботи.

Віртуальні експерименти: застосування онлайн-ресурсів для проведення простих хімічних, фізичних чи біологічних експериментів у домашніх умовах під наглядом батьків чи вихователів.

Музичні онлайн-заняття: організація віртуальних занять з музики, де діти можуть вивчати різні музичні інструменти, створювати свою музику чи виконувати віртуальні ансамблі.

Віртуальні виставки малюнків і творчих робіт: створення онлайн-платформи для виставки творчих досягнень дітей.

Стимулювання самостійності та вирішення проблем: цифрові технології можуть допомогти дітям розвинути навички самостійного вирішення проблем, стимулюючи їх активне дослідження та навчання.

Гра та навчання через інтерактивні додатки: використовувати інтерактивні додатки, які дозволяють дітям вивчити базові навички, такі як літери, числа та кольори. Спрямовувати їх на самостійне вивчення, дозволяючи їм обирати теми, які їх цікавлять.

Електронні завдання і головоломки: використання онлайн-ресурсів для створення різних головоломок та завдань, які розвивають логічне мислення та проблемне мислення.

Віртуальні екскурсії та дослідження: залучайте дітей до вивчення світу через віртуальні екскурсії та дослідження.

Для ефективного розвитку творчих здібностей важливо оцінювати та відстежувати прогрес дітей, щоб адаптувати навчання до їхніх потреб.

Спостереження: Вивчення реакції дитини на нові враження та активності. Чи проявляє вона інтерес до різних видів творчості? Спостереження за здатністю дитини самостійно запускати та реалізовувати творчі ідеї.

Оцінювання: розробка критеріїв для оцінювання творчих завдань, враховуючи різноманітні аспекти творчості. Визначення стандартів творчих здібностей для дітей конкретного віку та відповідність цим стандартам.

Співпраця з батьками та педагогами: регулярні бесіди та зустрічі з батьками та педагогами для обговорення та оцінки творчих досягнень дитини.

Рекомендації та розвиток: надання порад та рекомендацій для подальшого розвитку творчих здібностей.

Практичне значення дослідження полягає в розробленні та впровадженні в освітній процес закладу дошкільної освіти дослідницько-експериментальної програми розвитку творчих здібностей старших дошкільників засобами цифрових технологій. Результати дослідження в подальшому можуть бути використані науковцями в дослідженнях сутності творчих здібностей, особливостей творчого розвитку старших дошкільників, вихователями закладів дошкільної освіти з метою вдосконалення освітнього процесу зі старшими дошкільниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). Наук. кер. А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.- Київ, «Видавництво Світич», 2021. С. 15-18

2. Ємчик О. Г. Поняття та компоненти комп'ютерної грамотності дітей дошкільного віку. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2020. Вип. 70. Т. 1. С. 78–82. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-1.14>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 12.03.2024)
4. Забродіна Н. А. Особливості розвитку розумових процесів у дітей старшого дошкільного віку. Культура та освіта. 2014. № 11. С. 112.
5. Кабусь Н. Д. Впровадження ІКТ в навчально-виховний процес дошкільних навчальних закладів. Дошкільне виховання. 2016. С. 120–129.
6. Ночвінова О. Комп'ютер для дошкільників: забаганка чи потреба часу? Вихователь-методист дошкільного закладу. 2017. № 12. С.15-17.
7. Holiuk O., Kruty K., Desnova I., Blashkova O. & Korylchuk N. Problems and Prospects of Formation of Digital Competence of Future Scientific and Pedagogical Workers of Higher Education Institutions Through Gamification: Opportunities Kahoot, Quizlet in the European Union / Journal of Curriculum and Teaching, 2022. Vol. 11, No. 4. P. 108-119. <https://doi.org/10.17770/sie2022vol11.6827>
8. Kruty K., Holiuk O., Desnova I., Shykyrynska O. Formation of Digital Competence of Students of Pedagogical Institutions of Higher Education in Ukraine in the Post-COVID Space. University and institutional scientific research: Collective monograph. 2022. 245-261. <https://phaidra.univie.ac.at/view/o:1621278>

Полушко Н.С.,

завідувачка закладу дошкільної освіти № 21 «Дружний»
Покровської міської ради Донецької області

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОБОТИ КЕРІВНИКА ЗДО В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ ДО ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Введення в Україні воєнного стану позначилося на всіх сферах людського життя. Особливих змін зазнала освітня галузь, зокрема дошкільна. Заклади дошкільної освіти (далі - ЗДО) Донецької області припинили свою діяльність, багато дітей виїхали зі своїми батьками до інших міст України або за кордон.

У стані війни діти дошкільного віку належать до найуразливішої категорії населення. Перебуваючи в небезпеці, у тривалому стресовому стані, дитина позбавлена нормальних умов для розвитку та освіти. Через відчуття тривоги, напруги, страху, невизначеності ускладнюється процес повноцінної соціалізації дитини. Діти, які вимушені бути переміщеними із зони активних бойових дій, стикаються із проблемою соціальної адаптації, перебуваючи в нових соціальних умовах. У ситуації, в якій сьогодні опинилася дошкільна освіта, постає питання організації освітнього процесу в умовах воєнного часу [1].

Закон України «Про освіту» [2] так визначає дистанційну форму здобуття освіти: це індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (п.4 ст.9).